

MØRE OG ROMSDAL STATSADVOKATEMBETER

berit.johansen@JD.DEP.NO

Deres referanse:

22/371-EGBA

Vår referanse:

22/192 - 2 / ITN001

Dato:

08.04.2022

Høring av endringer i domstolstruktur

INNLEDNING

Høringsuttalelsen bygger på statsadvokatenes erfaringer med de tidligere tingretter på Nordmøre, Romsdal, Sunnmøre og Søre Sunnmøre, samt utviklingen til og erfaringer med den nye tingretten i Møre og Romsdal.

Vi viser også til tidligere høringsuttalelse om omorganiseringen, der vi fra vårt ståsted ikke så noen avgjørende grunn til å endre domstolstrukturen i fylket.

Innledningsvis går vi inn på noen av punktene i høringsnotatet.

GENERELT OM DOMSTOLSTRUKTUREN

Flere interesser krysses når man skal vurdere hvordan domstolene skal organiseres. Imidlertid bør man særlig kritisk vurdere argumenter om mulige utviklingstrekk som baseres på formodninger om eller frykt for en utvikling man ikke anser ønskelig, f.eks. den uttalte frykt for at *rettssteder blir nedbygget* kun fordi de er en del av en større enhet, jf. nedenfor om tingretten i Møre og Romsdal.

Selve *reduksjonen av antall sorenskrivere* kan vanskelig sees som en svekkelse av maktbalansen mellom statsmaktene. Man kan spørre seg om hvorvidt dette aspekt på noen måte har vært synliggjort med den tidligere ordning, slik at den nå plutselig kan forverres. Tvert imot vil færre sorenskrivere med større tydelighet kunne ivareta en slik maktbalanse. Ser man f.eks. på politireformen, har ikke reduksjonen av antall politimestre i seg selv svekket politimestrenes evne og mulighet til å være tydelige stemmer i samfunnet. Dette dreier seg ikke om hvor stort koret er, men hvor godt den enkelte synger.

Videre kan man heller ikke se at det skal være vesentlig mer krevende å *administrere* fire små eller mellomstore rettskretser som én domstol. Med dagens muligheter for bruk av administrative verktøy, samt god ledelse ved delegering av oppgaver, fremstår ikke dette som en utpreget krevende arbeidsoppgave som er egnet til å gå ut over domstolenes virke eller posisjon som statsmakt. Dette dreier seg mer om å finne kvalifiserte personer når man velger sorenskriver.

På generelt grunnlag har vi videre notert at flere aktører argumenterer med hensynet til *rettssikkerhet*. Man bør imidlertid legge til grunn at alle aktører i rettspleien vil ivareta rettsikkerheten slik rettsstaten krever. Det skal derfor vises varsomhet med å påberope seg at én løsning, eller alternativ løsning, vil være den som til enhver tid nettopp skal innebære en særlig rettssikkerhetsgaranti, eller tilsvarende at en motsatt løsning vil innebære at rettsikkerheten settes i fare, ganske særlig når dette baseres på formodninger.

Argumenter for og imot domstolsreformen og en eventuell reversering må naturligvis relateres til domstolenes oppgaver i samfunnet, som dømmende makt, som garantist for rettsikkerhet og likhet. Desto viktigere blir det å skille mellom argumenter som skal ivareta domstolenes uavhengighet og rolle som statsmakt, og de argumenter som dreier seg om hensiktsmessighet for den enkelte aktør eller gruppe. Flere slike innsigelser kan formentlig ivaretas med endringen innen den etablerte strukturen idet man også må iakttas at det ikke er gått lang tid siden reformen ble iverksatt.

MØRE OG ROMSDAL

Statsadvokatene aktorerer saker ved samtlige rettssteder i Møre og Romsdal og må anses som en sentral aktør i rettspleien. Det er et viktig premiss at straffesaker berammes og gjennomføres med optimal hurtighet og fremdrift, jf. hensynet til såvel tiltalte som de skadelidte, samt hensynet til at borgerne skal ha tillit til rettssystemet. Våre erfaringer med de tidligere domstolene var gode, jf. vår høringsuttalelse.

Det er imidlertid statsadvokatenes erfaring nå at det er blitt ytterligere forbedringer særlig når det gjelder fleksibilitet, noe som igjen styrker muligheten for rask(ere) berammelser og smidig gjennomføring av hovedforhandlinger.

Vi kan ikke se at den nye organiseringen har medført noen dårligere løsninger tilknyttet det som nå er rettssteder. Blant annet har vi notert at rettsstedet i Volda er tilført dommerressurs, samt at dommere nå reiser til andre rettssteder for å gjennomføre hovedforhandlinger.

Heller ikke kan vi dele en frykt for at saker på sikt vil bli sentralisert i den største byen og hovedsetet for tingretten, Ålesund. Det er intet saklig forankret argument som tilsier en slik utvikling.

KONKLUSJON

Fra statsadvokatens ståsted representerer den nye domstolen en forbedring i rettspleien når det gjelder straffesaker. I denne sammenheng viser vi også til politimesterens høringsuttalelse, der han sterkt fraråder en reversering for Møre og Romsdal tingrett. Vi slutter oss til politimesterens synspunkt om at reformen iallfall må få virke over tid slik at man kan basere behovet for eventuelle endringer på optimalt grunnlag, jf. også det vi har anført om et flere slike endringer må kunne gjennomføres *uten* reversering.

Vår anbefaling er derfor at den bestående domstolstrukturen beholdes i dette fylke. Med dette har man én domstol, ett politidistrikt og en statsadvokatregion. Forholdene ligger godt tilrette for en smidig straffesaksbehandling i hele straffesakskjeden.

Ingvild Thorn Nordheim

Kjell-Otto Lilleberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Riksadvokaten

Postboks 2102 Vika

0125

OSLO